

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra českého jazyka a literatury

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Aktuální témata v literatuře pro děti a mládež na příkladu děl Muffin a čaj
a Koláčky a spiklenci**

Klára Zúbková

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Aktuální témata v literatuře pro děti a mládež na příkladu děl Muffin a čaj a Koláčky a spiklenci* vypracovala samostatně a použila jen uvedenou literaturu a internetové zdroje.

V Olomouci dne

.....

Klára Zůbková

Poděkování

Děkuji Mgr. Milanu Mašátovi, Ph.D., MBA za vedení mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat přátelům a rodině za podporu při psaní práce.

Obsah

Úvod.....	5
1 Literatura pro děti	6
1.1 Vývoj témat dětské literatury	6
1.2 Současná literatura pro děti v České republice	8
1.3 Literatura pro mládež (young adult) v České republice.....	8
2 Young Adult literatura.....	9
2.1 Vývoj Young Adult literatury	10
2.2 Témata v Young Adult literatuře	11
2.2.1 Šikana	11
2.2.2 Psychické problémy a sebevražda.....	12
2.2.3 Body positivity	13
2.2.4 LGBTQ +	13
3 Theo Addair a jeho série Muffin a čaj	14
3.1 Muffin a čaj	14
3.2 Koláčky a spiklenci	16
4 Témata v knize.....	19
4.1 LGBTQ+ tematika.....	19
4.1.1 Coming out.....	19
4.1.2 Agrese vůči LGBTQ+ komunitě (homofobie).....	20
4.2 Komplikované rodinné vztahy	23
4.3 Každodenní starosti	25
4.4 Psychické problémy	25
4.5 Rasismus.....	29
Závěr.....	30
Použitá literatura a internetové zdroje.....	31

Úvod

Tématem bakalářské práce jsou aktuální témata v literatuře pro děti a mládež na příkladu děl Muffin a čaj a Koláčky a spiklenci od českého autora Thea Addaira. Literatura pro děti a mládež se od počátku milénia neustále mění, a především se mění témata, která naplňují obsahovou složku literárních textů. Změny v literatuře se především zaměřují na současného čtenáře a jeho svět.

Cílem práce je provést podrobnou analýzu série Muffin a čaj a zjistit, která současná témata se zde vyskytují. Výzkumné otázky pro celou práci jsou položeny následovně: Která aktuální témata lze v sérii najít? Které postavy v sérii jsou nositeli aktuálních témat? Dochází ke změnám u nositelů témat v rámci série? Jaká témata se po LGBTQ+ tematicke v knihách nejvíce vyskytují?

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se bude zabývat pojmem literatura pro děti a mládež a blíže pojmem young adult (zkráceně YA) neboli literaturou pro mladé dospělé. Tato část bude zároveň obsahovat vymezení těchto pojmů a jejich pojetí jak ve světě, tak i v České republice. Dále zde budou obecně, ale i konkrétně popsána témata, která se v současné literatuře pro děti a mládež používají.

V praktické části bude provedena analýza série Muffin a čaj. Analýza bude spočívat v podrobném čtení textu knih a vymezení témat, která se v knize vyskytují. Dále se témata budou rozdělovat do kategorií. Ke každé příslušné kategorii bude přiděleno několik textových ukázek, které budou komentovány. Tyto ukázky budou dokazovat přítomnost tématu v knize. Kromě tématu LGBTQ+, které je hlavním tématem, se práce zaměří i na témata vedlejší.

1 Literatura pro děti

Literaturu pro děti je velmi náročné definovat. Taková definice může obsahovat věkovou hranici čtenáře, výčet témat objevujících se v literatuře pro děti nebo také žánr, který je jim určen. Co však lze říct určitě je, že kategorie těchto knih má primární publikum, a to publikum dětské. Karín Lesnik – Oberstein si klade otázku, co to je dětská kniha. Je to kniha psaná dětmi nebo kniha psaná pro děti? Je dětská kniha ještě dětskou knihou, když ji čte spíše dospělé publikum? Nebo naopak když je kniha pro dospělé čtena dětským čtenářem? Moderní literární věda proto pracuje s pojmem „dítě“ a pojmem „literatura“ odděleně. Tyto pojmy se v průběhu dějin měnily a neustále mění. To znamená, že současná dětská literatura bude psána tak, aby odpovídala současnému vnímání dítěte a literatury. Tyto pojmy jsou zkoumány z pohledu jak literární teorie, tak i sociologie, psychologie, historie atd. V mnoha případech je však kladem důraz na kognitivní vývoj dítěte a specifika, která náleží k dětství.¹

Žánrová skladba je také přizpůsobena vývoji dětské psychiky, tedy žánry kladou důraz na specifika daného vývojového stupně dítěte. V literatuře pro děti a mládež se setkáváme s pojmy intencionální a neintencionální literatura. Kde literatura intencionální je autorem přímo psána dětskému čtenáři a často vychází v nakladatelstvích a edicích, které se věnují přímo dětem. Kdežto literatura neintencionální je četba dětí a mládeže, kam spadají všechna díla, které si dětská literatura přivlastnila. Patří zde povinná školní četba, slabikáře, čítanky, časopisecké texty atd. Neintencionální literaturu spojujeme spíše s minulostí, protože od druhé poloviny 20. století se píše především intencionální literatura. Dalším specifikem literatury pro děti a mládež jsou její funkce. Mimo funkce estetické definujeme funkci poznávací, relaxační, didaktickou a fantazijní. Každý žánr dětské literatury se váže k jiné ze jmenovaných funkcí. Příkladem může být pohádka, která nese primárně výchovnou a fantazijní funkci.²

1.1 Vývoj témat dětské literatury

Literatura pro děti a mládež nebo také dětská literatura je u nás vymezována od 20. století. Při vzniku prvních teoretických poznatků o dětské literatuře se setkáváme s různými názvy jako např.: dětské čtení, dětské písemnictví, dětské spisy (spisy pro mládež) a dětská četba. Stejně jako u nás se označení literatury pro děti a mládež měnilo i v evropské literatuře. Během 20. století zde byla snaha teoretiků o vymezení pojmu literatury pro děti

¹ HUNT, Peter a Sheila G. Bannister, RAY. *International companion encyclopedia of children's literature*. London: Routledge, 1996, s. 17-28. ISBN 0-415-08856-9.

² ČEŇKOVÁ, Jana. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury*. Praha: Portál, 2006, s. 12. ISBN 80-7367-095-X.

a mládež. V 50. a 60. letech minulého století začaly v Evropě vycházet faktografické příručky a mimo to i studie o jednotlivých žánrech spadajících do dětské literatury. Literární teoretikové také sepsali své výzkumy, které stavili na historickém vývoji této četby. V 70. letech vyšlo dílo *Lexikon der Kinder und Jugendliteratur*, které vydal mezinárodní kolektiv vedený Klausem Dodererem. Toto dílo se stalo prvním institucionálně zaštitěným slovníkovým počinem a obsahuje hesla jak žánrová, tak i monografická, literárně historická a recepční.³

Tematicky a žánrově se světová literatura pro děti a mládež proměňovala na základě postavení dítěte ve společnosti. Do 18. století je dítě vnímáno jako zmenšenina dospělého. Pro děti byla psána literatura s výchovnou funkcí. Měla podporovat elementární vzdělání, náboženskou výchovu a výchovu mravní. V té době vznikaly také sbírky pohádek, báchorek a dobrodružných příběhů. Potřebu četby a pochopení dětství vyjádřil ve svých pedagogických myšlenkách Jean Jacques Rousseau, ale za první intencionální dílo je považováno *Orbis pictus* od Jana Amose Komenského. S koncem 18. století vešly do literatury pro děti a mládež nové žánry a s žánry i nová témata. Objevily se útvary jako je obrázková kniha, mravní vyprávění, cestopis, časopisy pro mládež a mnoho dalších. V romantismu se žánry dětské literatury spojily s žánry folklorními a vznikaly útvary s důrazem na fantazijní funkci (básničky, pohádky, říkadla, pověsti, legendy, písně). V 19. století vznikaly soubory těchto děl vycházejících z folkloru. Na území dnešní České republiky jsou počátky dětské četby datovány do období vlády Marie Terezie a jejího syna Josefa II. Vzhledem k jejich osvícenské vládě a řadě reformám ve školství bylo možné vydávat novou literaturu pro mládež. Vznikala tedy intencionální literatura výchovným a didaktickým záměrem. V období národního obrození postupně vznikaly čítanky s vhodnými uměleckými texty. Vedle těchto knih se objevily také časopisy, které byly zaměřeny na dětského čtenáře (Budečská zahrada, Včelka, Besídka malých aj.). Žánrově se tedy literatura pro děti a mládež postupně obohacovala, ale až do 20. století bylo obecným záměrem autorů dítě především vzdělat a upevnit mravní hodnoty. Stejně tak se zde v 19. století promítala obrozenecká ideologie. Ve 20. století a blíže v jeho první polovině se zde zase promítaly levicové prvky, tedy prvky sociálně orientované. V tomto období se poprvé objevuje próza s dětským hrdinou, a také literatura překladová z cizích jazyků. Tato doba také přinesla první romány pro dívky v podobě červené knihovny. Ve válečném období se tvorba českých autorů pro děti opět obrací k národnímu dědictví a folkloru. Po válce vstupuje do literatury ideologie sovětského bloku. Od 60. let 20. století se objevuje zásadní žánr pro dětskou literaturu, a to autorská pohádka, která se zároveň promítla

³ ČEŇKOVÁ, Jana. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury*, s. 11-12.

i do výtvarné a filmové tvorby. Česká tvorba 20. století je ovlivněna politickými událostmi a promítá se i v tématech, kterými se autoři zabývají. V současné době se žánry, témata a funkce vzájemně mísí a vznikají nové žánry.

1.2 Současná literatura pro děti v České republice

Na českém trhu se vydávání literatury pro děti věnují primárně dvě nakladatelství. Jedním z nich je Albatros, které vydává knihy od roku 1969. Nakladatelství vydává klasické tištěné knihy, audioknihy, ale i e-knihy. U Albatrosu působí mnoho českých autorů dětské literatury, ale věnuje se také překladové činnosti. V současnosti Albatros spadá pod Albatros Media, a.s. Ročně se u nich vydá přibližně 150 knih. Zaměřují se na děti od batolecího věku do zhruba 12 let. Albatros pravidelně vydává bestsellery a spadá pod něj i překlad *Harryho Pottera* od J. K. Rowling. Mezi nejvýznamnější české autory, kteří zde pravidelně publikují patří: Radek Malý, Michaela Fišarová nebo Ivona Březinová.⁴

Dalším nakladatelstvím, které se dá považovat za důležité pro současnou dětskou literaturu, je nakladatelství Fragment. Fragment od roku 2014 také patří pod Albatros Media, a.s. Stejně jako Albatros se specializuje na knihy pro děti a young adult. Publikuje knihy od českých i zahraničních autorů. Mezi nejznámější tituly, které nakladatelství vydalo, patří: série *Hunger games* od Suzzane Collins, *Percy Jackson* od Ricka Riordana, *Letopisy Narnie* od C. S. Lewise atd.⁵ Dalšími nakladatelstvími, které publikují pro děti, jsou např. Argo, Paseka, Host, Brio, Petrkov a mnoho dalších. Pro dětské knihy existují v České republice také dvě prestižní ocenění. Jedním z nich je Magnesia Litera a její kategorie Kniha pro děti a mládež. A druhým oceněním je Zlatá stuha, která se každoročně udílí ve více kategoriích. Tematicky se dětská literatura přibližuje současným evropským trendům. A to znamená, že témata jsou různá. Na vzestupu jsou v současné době komiksy a komiksové romány a celý žánr fantasy. V českém prostředí se nejčastěji objevuje téma dítěte s postižením, zvířecí pohádka a reedice starších textů.⁶

1.3 Literatura pro mládež (young adult) v České republice

V České republice se literatuře pro mládež věnuje několik nakladatelství. Prvním z nich je Coobook, které u nás působí od roku 2009. Nakladatelství Coobook se věnuje mládeži

⁴ O nás. *Albatros*. [online]. [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://www.albatros.cz/c/o-nas/>.

⁵ O nás. *Fragment*. [online]. [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://www.fragment.cz/c/o-nas/>.

⁶ ČENKOVÁ, Jana. Česká literatura pro děti a mládež ve druhém desetiletí 21. století (1. díl). *CzechLit*. [online]. 2019 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/feature/ceska-literatura-pro-deti-a-mladez-ve-druhem-desetileti-1-dil/>.

a vydává v průměru 80 knih ročně. V jejich edičním plánu se pravidelně vyskytují díla, která mají čtenářskou oblibu v zahraničí, ale také díla českých autorů literatury pro mládež.⁷ Dalším nakladatelstvím je Yoli, které se stejně jako Coobook zabývá YA literaturou. Na českém trhu působí od roku 2014. Podle edičního plánu je zřejmé, že Yoli se často zaměřuje na LGBTQ+ romány, které jsou mezi čtenáři oblíbené a čtené.⁸

V České republice se každoročně koná HumbookFest, což je největší festival YA knihy ve střední Evropě. Koná se od roku 2016 a v letošním roce (2024) se bude konat devátý ročník. HumbookFest zprostředkovává besedy s českými a zahraničními autory. Mezi nejvýznamnější tváře současné autorské YA, které navštívili festival patří např. Ruta Sepetys, Becky Albertalli, A. G. Howard a Christopher Paolini. Humbookfest se v rámci svého programu zaobírá současnými tématy, která se objevují v současné YA a v rámci festivalu probíhají přednášky na daná témata. Festival také každoročně oceňuje nejlepší YA tituly cenami HumbookAwards. O titulech rozhodují čtenáři pomocí sociálních sítí.⁹

2 Young Adult literatura

Steven VanderStaay ve svém článku pro *The English Journal* popisuje současnou literaturu pro mládež na základě definice z roku 1980 jako literaturu, ve které je protagonista teenager. Tedy náhled na téma, které je v knize popisováno vidíme z perspektivy „mladého dospělého“. Díla psaná v tomto žánru mají přiměřenou délku, popisují myšlenky dospívajícího jedince a jsou zpravidla vyprávěna v první osobě. Autor také zmiňuje, že častým tématem těchto knih je proměna dítěte v dospělého a problémy s dospíváním spojené. Zatímco literatura pro děti spadá do kurikula základních škol, literatura pro mládež je určena pro studenty středních škol.¹⁰

Rysem, který se velmi často objevuje u literatury pro mladé dospělé je příběh psaný z pohledu první osoby a jazyk přizpůsobený teenagerům. Čtenář se dostává do hlavy protagonisty a má možnost prožívat emoce, zkušenosti a myšlenky. Žánr klade důraz na aktuálnost témat, společenské trendy a na obecně důležitá témata pro teenagery. Karen Coatsová v knize *Handbook of Research on Children's and Young Adult Literature* také zmiňuje

⁷ O nás. *Coobook*. [online]. [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://www.coobook.cz/c/o-nas/>.

⁸ *Yoli*. [online]. [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://www.yoli.cz/>.

⁹ HumbookFest. *Humbook*. [online]. [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: <https://www.humbook.cz/projekt/humbookfest/>.

¹⁰ VANDERSTAAY, Steven. Young-Adult Literature: A Writer Strikes the Genre. *The English Journal* [online]. 1992, **81**(4), s. 48-52 [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://doi.org/10.2307/819930>.

složitost vymezení pojmu YA literatury a také kde se nachází jeho hranice s literaturou pro děti. Zajímá se o to, jestli je u vymezení důležitější ten, kdo daný text přijímá nebo to, jakému publiku jej autor záměrně píše. Autorka také zmiňuje, že jedním z hledisek, podle kterého můžeme tyto dva žánry od sebe odlišovat, jsou sexuální scény. S tím, že u literatury pro děti se takové scény nevyskytují a u YA se s nimi naopak velmi často pracuje. Podle autorčina vlastního názoru by se měla taková díla třídit spíše podle hranic dobra a zla. Když jsou morální hranice narušeny a není jasně dáno, kde začíná dobro a kde končí zlo, tak takové knihy zařazuje do literatury pro mládež.¹¹

2.1 Vývoj Young Adult literatury

Literatura pro mladé dospělé, mladistvé nebo mládež se v dnešní době vyčleňuje jako samostatný žánr v dětské literatuře. Poprvé se ve světě objevil ve 30. letech 20. století. Pojem i žánr je své podstaty amorfni a mění se na základě společenského pojetí „mladého dospělého“ a i samotné literatury. V 60. letech 20. století se termín YA používal pro literaturu, která směřovala čtenářům ve věku 12-18 let. Tato četba řešila problémy tehdejšího světa a problémy čtenářů spadajících do tohoto věkového rozpětí. Původně všechna díla spadala do beletrie, ale postupem času byl žánr obohacován o poezii, literaturu faktu, grafický román atd.¹² Společnost The Young Adult Library Services Association (YALSA) v 60. letech minulého století ustanovila pojem *young adult literature*. Tento moment lze označit jako jeden ze zásadních ve vývoji literatury pro mládež.¹³

V roce 1960 vyšel román *Jako zabít ptáčka* (v originále *To Kill a Mockingbird*) jehož autor je Harper Lee a následně v roce 1967 román *The Outsiders* od S. E. Hinton. Kvůli těmto románům se zásadně proměnila tematika knih. Oba romány se zabývají rasismem, násilím a nespravedlností. Koncem 20. století se dostáváme do zlatého věku YA literatury kvůli vydání série *Harryho Pottera* od J. K. Rowling. V roce 2008 vyšla kniha *Hunger Games* od Suzanne Collins, která obohatila YA o dystopický román. Obliba těchto románů rychle stoupla a stoupla i obliba celého žánru. V tomto období zažívá žánr YA velký komerční úspěch a jeho prodejnost stoupla na několik desítek milionů ročně.¹⁴ Průmyslový analytik Albert Greco uvádí, že prodej

¹¹ COATS, Karen. Young Adult Literature: Growing Up, In Theory. In: *Handbook of Research on Children's and Young Adult Literature*. Routledge, 2010, s. 322. ISBN 978-0-415-96505-7.

¹² Young Adult Literature. What is Young Adult Literature? *Southern Connecticut State University*. [online]. 2022 [cit. 2024-05-18]. Dostupné z: <https://libguides.southernct.edu/youngadulthoodliterature>.

¹³ COATS, Karen. Young Adult Literature: Growing Up, In Theory. In: *Handbook of Research on Children's and Young Adult Literature*. Routledge, 2010, s. 322. ISBN 978-0-415-96505-7.

¹⁴ HARRISON, Wayne a Bec EHLERS. What is Young Adult Literature? || Definition and Examples. *Oregon State University*. [online]. 2024 [cit. 2024-06-14]. Dostupné z: <https://liberalarts.oregonstate.edu/wlf/what-young-adult-literature-definition-and-examples>.

knih YA se mezi lety 1999-2005 zvýšil o 23 procent. K nárustu prodeje přispělo to, že se rozšířila škála knih, které jsou určené primárně mládeži, a tím se navýšila jejich poptávka.¹⁵

Michael Cart ve své knize *Young Adult Literature, Fourth Edition: From Romance to Realism* zmiňuje, že milníkem pro YA literaturu bylo vytvoření prestižního ocenění Pritz Awards. Toto ocenění od roku 2000 dostává každoročně nejlepší počín z YA literatury. Za vznikem tohoto ocenění stojí Young Adult Library Services Association (YALSA).¹⁶

2.2 Témata v Young Adult literatuře

YA velmi často rezonuje se zkušenostmi a výzvami, kterým jsou mladí dospělý vystaveni. Romány tohoto žánru se zpravidla zabývají tématem identity, sebeobjevování a změnou dítěte v dospělého. Hlavní postavy se potýkají s problémy, které se týkají přátelství, lásky, společenských norem a očekávání.¹⁷ Na rozdíl od dětské literatury v YA lze nalézt i závažnější a složitější témata. Témata jsou rozmanitá a často se zabývají otázkami etnicity, náboženství a sexuality. Dále jsou zde pak knihy, které prezentují tělesné postižení a mentální nemoci. Studie University of Sioux Falls z roku 2018 sumarizuje konkrétní témata, která se objevují v YA literatuře. Dnešní teenageři jsou vystaveni každodenním stresorům jako je škola, přátelství, vztahy a rodina. Ale někteří z nich bojují se závažnějšími problémy jako je mentální zdraví, sexualita, ztráta blízké osoby, sebevražda a šikana. YA literatura může částečně pomoci mladým dospělým s jejich reálnými problémy, kdy jim daný problém může pomoci pochopit nebo jej částečně i odkázat na možnou pomoc. Taková díla jsou vhodná i pro vyučující, kteří pracují s mládeží. Pedagog sám může problém žáka/studenta lépe pochopit nebo danou literaturu doporučit žákovi.¹⁸

2.2.1 Šikana

Jedno velké téma, které YA řeší, je téma šikany. Mladí dospělí se setkávají s různými formami šikany. Od verbální, přes fyzickou až po kyberšikanu, která je pro dnešní moderní

¹⁵ Young Adult Literature. What is Young Adult Literature? *Southern Connecticut State University*. [online]. 2022 [cit. 2024-05-18]. Dostupné z: <https://libguides.southernct.edu/youngadulthoodliterature>.

¹⁶ CART, Michael. *Young Adult Literature, Fourth Edition: From Romance to Realism* [online]. 4. American Library Association, 2022, s. 59-63 [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=MM6vEAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>.

¹⁷ HARRISON, Wayne a Bec EHLERS. What is Young Adult Literature? || Definition and Examples. *Oregon State University*. [online]. 2024 [cit. 2024-06-14]. Dostupné z: <https://liberalarts.oregonstate.edu/wlf/what-young-adult-literature-definition-and-examples>.

¹⁸ SALE, Brittany. Thematic Analysis of Social Issues in Ten Young Adult Novels. *Journal of Applied and Educational Research* [online]. 2019, 2(1), s. 25-33 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: <https://doi.org/10.58809/KPIS6387>.

společnost aktuální. Podle Center for Disease Control (CDC) byla mezi roky 2007-2017 šikana zaznamenána u 20 % žáků středních škol. Literatura, která se takovýmto tématem zabývá, je často psána za účelem pomoci oběti šikany. Také působí jako forma prevence šikany.¹⁹ Konkrétní dílo, které se tímto tématem zabývá je kniha *Eleanor & Park* od Rainbow Rowell. Postava Eleanor je plus size dívka z chudé rodiny, která je dennodenně vystavena šikaně od vrstevníků. Park má asijské předky a poznámky svých spolužáků tlumí sluchátky. Mezi hlavními postavami se buduje vztah a zároveň způsob, jak společně bojovat proti nepříznivosti jejich okolí.²⁰ Dalším příkladem šikany, tentokrát na člověku, který spadá do LGBTQ+ komunity můžeme považovat komiksovou sérii *Srdcerváči*, která se v posledních letech stala oblíbenou mezi čtenáři. Hlavní postava Charlieho je šikanována spolužáky za svou sexuální orientaci.²¹

2.2.2 Psychické problémy a sebevražda

Vedle tématu šikany se rozvíjí tematika mentálního zdraví a s ním spojená sebevražda. Období dospívání je nejvíce citlivým věkem pro člověka a v několika případech se u mladých dospělých vyvíjí mentální onemocnění. Podle CDC je šance na vývoj mentální poruchy u mladých dospělých opět 20 %. YA literatura o mentálních nemocech popisuje co člověk s danou nemocí prožívá, jak se cítí a jak ho vnímá okolí. Cílem takovýchto knih je opět pomoc konkrétnímu jedinci nebo již zmíněná prevence.²² Co se týče konkrétní tvorby současných autorů, tak mentální poruchou se zabývá např. John Green v knize *Jedna želva za druhou*. Zde se hlavní hrdinka potýká s nemocí OCD.²³ Téma bipolární poruchy zpracovává Jennifer Nivenová v knize *Všechny malé zázraky*. Zde se téma psychických problémů právě pojí se sebevraždou. Obě hlavní postavy se setkávají právě ve chvíli, kdy hlavní hrdinka Violet chce spáchat sebevraždu.²⁴ Téma se objevuje i v českém prostředí např. v knize od Michaely Červenkové *Počítám s tebou*. Příběh se zabývá depresí.²⁵ Do mentálních poruch patří i poruchy příjmu potravy. Jako příklad lze uvést *Chut' prázdna* od české autorky Barbory Adamcové.

¹⁹ SALE, Brittany. Thematic Analysis of Social Issues in Ten Young Adult Novels. *Journal of Applied and Educational Research* [online]. 2019, 2(1), s. 25-33 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: <https://doi.org/10.58809/KPIS6387>.

²⁰ ROWELL, Rainbow. *Eleanor & Park*. Praha: Yoli, 2014, 325 s. ISBN 978-80-87543-26-9.

²¹ OSEMAN, Alice. *Srdcerváči*. Praha: Cooboo, 2019, 288 s. ISBN 978-80-7544-825-5.

²² SALE, Brittany. Thematic Analysis of Social Issues in Ten Young Adult Novels. *Journal of Applied and Educational Research* [online]. 2019, 2(1), s. 25-33 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: <https://doi.org/10.58809/KPIS6387>.

²³ GREEN, John. *Jedna želva za druhou*. Praha: Yoli, 2018, 230 s. ISBN 978-80-7549-740-6.

²⁴ NIVEN, Jennifer. *Všechny malé zázraky*. Praha: Yoli, 2015, 359 s. ISBN 978-80-87543-74-0.

²⁵ ČERVENKOVÁ, Michaela. *Počítám s tebou*. Praha: Yoli, 2022, 221 s. ISBN 978-80-242-7894-0.

2.2.3 Body positivity

Během několika posledních let se v knihách začal objevovat motiv body positivity. Nebo také motiv sebelásky a lásky ke svému tělu, ať už vypadá jakkoliv. Tento motiv často míří na dívky, které nejsou spokojené se svou postavou. Body positivity se týká většinou váhy. Typická hrdinka YA románu je štíhlá a krásná. Postupem času se ale začínají vyskytovat hrdinky všech tvarů, barev a etnicity. Tento typ románů postupně stírá všechny stereotypy o „tlustých“ hlavních hrdinkách. Příkladem takovéto knihy je *Tiha vesmíru* od Jennifer Niven. Hlavní hrdinka románu je označena za nejtlustší teenagerku v Americe. Autorka zde popisuje důvody, jaké hlavní hrdinku dostaly do tohoto stavu. Dále je zde také popsáno, jakým způsobem se po zhubnutí začleňuje zpět do života a jak její osobnost vnímá společnost. Také čtenář získává náhled, jakým způsobem hrdinka vnímá sebe samu.²⁶

2.2.4 LGBTQ +

Po zkoumání několika edičních plánů našich předních nakladatelství, lze říct, že queer literatura nebo LGBTQ+ tematika je v posledních letech nejvíce psanou tematikou v YA vůbec. Díla z této sekce jsou rozmanitá, zasáhla široké publikum čtenářů, a to je důvod, proč je druh této literatury na vzestupu. Na zmiňovaném vzestupu nejsou pouze knihy o homosexuálech, ale také o tranzici, nebinaritě a asexualitě. Mezi knihy, které se zabývají tranzicí nebo také transsexualitou, můžeme zařadit *Felix až na věky* od Kacen Callender, *Můj brácha se jmenuje Jessica* od John Boyne nebo také *Supertajný seznam věcí* od Theo Addaira, jehož dílem se bakalářská práce později zabývá. Co se týká asexuality, tak se do popředí dostala kniha *Bez lásky* od Alice Oseman. Oseman v knize popisuje život dívky, která neví, co to asexualita je, ale přes to cítí, že s ní je něco jinak. Postupem času zjišťuje, že něco jako asexualita existuje a s tímto faktem se srovnává.²⁷ Nebinaritu zase můžeme najít v příběhu od Maia Kobabe, kteří napsali autobiografický komiks *Gender Queer*.

²⁶ OWENS, Valerie. The Girl Body at Large: Examining Fat Representation in Young Adult Literature. *Graduate Review* [online]. 2021, 1(1), článek 14, s. 142-152 [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://openspaces.unk.edu/grad-review/vol1/iss1/14>.

²⁷ OSEMAN, Alice. *Bez lásky*. Praha: CoBoo, 2022, 413 s. ISBN 978-80-7661-642-4.

3 Theo Addair a jeho série Muffin a čaj

Theo Addair je současný český autor, který se narodil v Praze. Mimo psaní románů pracuje pro advokátní kancelář. Od raného dětství měl zájem o literaturu a v dnešní době se jí věnuje jako přednímu koníčku. Jeho krátké povídky se umístily v literárních soutěžích např. v Ceně Karla Čapka. Dílo *Muffin a čaj* z roku 2018 je jeho debutovým románem pro mládež. A právě mládež si toto dílo velmi oblíbila. Poté následovalo vydání druhého dílu duologie *Koláčky a spiklenci* v roce 2019, které navazuje na příběh první knihy.²⁸

Autor si sám v minulosti nebyl jistý svou sexualitou a genderem, a proto se tato problematika objevuje u většiny jeho knih. V kontextu dnešní doby se svými slovy řadí mezi nebinární, popřípadě gender fluid. Sám o tomto tématu veřejně mluví a zapojuje se i při pomoci mladým lidem, kteří si obdobnou situací procházejí. Queer komunitu podporuje také finančně.²⁹

Tab. 1: Přehled autorova díla

Dílo	Rok vydání	Nakladatelství	Tematika
Jedenáct snů (sbírka)	2017	E-knihy jedou	e-povídka na téma sen
Muffin a čaj (kniha)	2018	Yoli	LGBTQ+ román, homosexualita, homofobie, mladá láska, život na internátě atd.
Koláčky a spiklenci (kniha)	2019	Yoli	LGBTQ+ román, homosexualita, homofobie, psychické problémy, rodinné problémy atd.
Na kraj světa (kniha)	2019	Laser	fantasy román, mytologie, nadpřirozeno
Čtyřměstí (kniha)	2020	Laser	fantasy román, mytologie, nadpřirozeno
Hniloba v kořenech (kniha)	2021	Yoli	fantasy román, rasová nerovnost
Supertajný seznam věcí (kniha)	2021	Yoli	LGBTQ+ román, tranzice, sourozenecké vztahy, nemoc atd.
Všechny barvy duhy (povídka)	2021	Yoli	sbírka LGBTQ+ povídek, tranzice

3.1 Muffin a čaj

Muffin a čaj je první kniha ze série od českého autora Thea Addaira, která vyšla v roce 2018 v nakladatelství Yoli. O ilustrace jak první, tak druhé knihy se postarala Daria Golab. Knihu lze zařadit mezi žánr YA a blíže pak mezi romány s queer tematikou. Zároveň je také jedním z prvních YA románů, které se zabývají touto tematikou v českém prostředí. Kniha je rozdělena do 58 kapitol a je zde i závěrečný epilog, který ukazuje život hlavních postav

²⁸ ADDAIR, Theo. *Koláčky a spiklenci*. Praha: Yoli, 2019, 280 s. ISBN 978-80-7617-328-6.

²⁹ ADDAIR, Theo. Proč spisovatel Theo Addair podporuje poradnu? Protože její služby sám využil. *Sbarvouven.cz*. [online]. 2014 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://www.sbarvouven.cz/clanky/proc-spisovatel-theo-addair-podporuje-poradnu-protoze-jeji-sluzby-sam-vyuzil/>.

pět let po skončení hlavní příběhové linie. Ve vyprávění se střídají dvě hlavní postavy. Každá z kapitol je napsána v er-formě, tedy jako čtenář nahlížíme na hlavní postavu ve třetí osobě. Vyprávění autor provázal tak, že konec kapitoly a začátek nové kapitoly se shodují, ale máme je možnost vidět ze dvou pohledů. Co se týká jazyka, tak autor používá spisovnou češtinu. V promluvách se však vyskytují nespisovné výrazy, vulgarismy a výrazy spadající do středočeského nářečí.

Příběh románu se právě odehrává v České republice ve vymyšlených městech Obrtín a Krampeřice. Většina děje je zasazena právě do obrtínského gymnázia, kde se setkávají hlavní postavy. Za hlavní postavy si Theo Addair ve svém příběhu vybral dva mladé chlapce, kteří studují prestižní gymnázium v britském stylu. Oběma chlapcům je v první knize série 16 let a řeší převážně své školní povinnosti a život mimo své rodiny. Protagonisty jsou Daniel a Kit, mezi kterými se postupně vyvíjí přátelství a následně i láska. Jejich postavy jsou velmi odlišné až téměř opačné. Daniel je jeden z nejlepších studentů gymnázia a zároveň je tichým introvertem, který se straní ostatních lidí. Je zde popisován jako chladný člověk s pesimistickým pohledem na svět. Postava Kita k němu působí v kontrastu. Kit je společenský, upovídaný a optimisticky laděný umělec. První interakce mezi nimi proběhne venku na školních pozemcích, kdy se Daniel snaží s Kitem zavést konverzaci, ale jeho plachá povaha a jakási sociální úzkost mu to nedovolí. Jejich přátelství začíná ve chvíli, kdy Kit přinese Danielovi muffin a čaj po tom co Daniel vynechá snídani ve školní jídelně, po incidentu na školních pozemcích. Tento zásadní moment dal název samotné knize. Dále následuje poměrně dlouhá část, kdy se hlavní postavy poznávají a snaží se vzájemně sblížit. Oba chlapci nad sebou uvažují a implicitním náznakem je zde načrtnut vnitřní boj, kdy jejich zvědavost zvítězila. Uvažují nad sebou tak intenzivně, že bez toho, aniž by to druhý věděl, napíší o sobě příspěvek do školního kola literární soutěže, kdy se vzájemně nazývají „záhadou“. Jejich práce nesou podobnou myšlenku i téma, a proto si vedení školy myslí, že ji psali společně. Tuto předtuchu vedení potvrdí, i když to není pravda. Kit a Daniel spolu začínají komunikovat a postupně se poznávají. Ke komunikaci jsou totiž donuceni i z toho hlediska, že jejich práce postoupily do druhého kola, kdy mají společně napsat práci na nové téma. Vše nasvědčuje tomu, že se vyvíjí silné přátelství, které nesměruje, alespoň ne explicitně, k romantickému vztahu. Z vlastních myšlenek postav víme, že Daniel chová city ke Kitovi, o kterých Kit neví. Kit je v tuto chvíli zamilovaný do svého spolubydlícího z internátu, a proto Daniel o svých citech před Kitem nemluví. Toto se změní ve chvíli, kdy Daniela napadne Marek (člověk, který ho po celou knihu šikanuje a jedná s Danielem homofobně) a Kit se ho snaží bránit. Daniel

je zraněn, na chvíli ztrácí i vědomí. Kit jej odnese do bezpečí a ošetří mu rány. V tuto intimní chvíli si hlavní postavy vymění první polibek a mluví o svých citech. Poté v příběhu následují Vánoce, kdy Kit pozve Daniela k sobě domů. Další rozdíl mezi Danielem a Kitem je to, že Kit pochází z rodiny, která je vřelá ve svých vztazích a emočně jej naplňuje. Daniel svou rodinu nemá rád a chce zůstat na Vánoce na internátě, proto ho Kit pozve k sobě domů. Jejich vztah se vyvíjí, z myšlenek, které jako čtenář dostáváme, víme, že jsou si stále blíží a jejich vztah se začne sklánět směrem ke vztahu romantickému. Po Vánocích však přichází zápletka v podobě pomsty ze strany Marka, který se chce pomstít Danielovi. Do svého plánu zapojí i Kitova spolubydlícího Matěje, ke kterému dřív Kit měl city. Plánem je, že Matěj Kita políbí tak, aby to Daniel viděl a ranilo ho to. Danielova postava se po tomto opět stáhne zpět a odmítá se s Kitem bavit. Kit se snaží vše napravit, protože byl do celé situace zatažen náhodou a uvědomil si, že Danielovy city opětuje. Zde je vidět, že Daniel je ze své podstaty velmi složitá postava, která byla v minulosti již několikrát raněna a bojí se dalšího zklamání. Do konce školního roku se Daniel uzavře a odmítá si Kita vyslechnout. Ten mu po celou dobu posílá vzkazy. Nechá se zbít od Marka, aby Daniela nechal a přestal ho šikanovat. Za tento incident dostane Marek podmíněné vyloučení a další násilí by znamenalo úplné vyloučení ze školy. Kit také napíše sám poslední slohovou práci do státního kola, kde podepíše oba chlapce. Nakonec si Daniel uvědomí, že jeho obrana je zbytečná a zahájí s Kitem romantický vztah. V epilogu se dozvídáme, že toto pouto vydrželo a pár o pět let později plánuje svatbu a společný život.

Celá kniha není nabyta akcí a zásadními zvraty, ale sledujeme zde obecně spíše vývoj vztahu dvou mladých lidí. Tedy jak prožívají dané situace, co si o nich myslí a jak je řeší. Autor zde nechce šokovat nebo vytvořit přehnané napětí. Hlavní věcí, kterou příběh sleduje je myšlenkový vývoj dvou hlavních postav a jejich vzájemné romantické city. Také zde autor několikrát naznačuje fakt, že ne každý je lásce dvou mužů nakloněn a jak je takovýto vztah v pubertálním věku složitý.

3.2 Koláčky a spiklenci

Kniha Koláčky a spiklenci vyšla v roce 2019 pod nakladatelstvím Yoli. Je opět psaná z obou pohledů hlavních postav, ale tentokrát se nestřídají ve vyprávění po kapitole jako tomu bylo v prvním románu. K názvu kapitol přibyl také konkrétní datum, který ukazuje, kdy přesně se daná kapitola odehrává a čtenáři tak umožňují lepší orientaci v příběhu.

Druhá kniha ze série přímo navazuje na první knihu. Příběh Koláčků a spiklenců začíná na začátku léta, kdy Daniel a Kit odjíždí strávit společně prázdniny do Krampeřic ke Kitově

matce. Postavy z počátku řeší každodenní problémy, ale i radosti šťastného vztahu. Kit se rozhodl kvůli Danielovi přeskočit jeden ročník a jít tak po prázdninách rovnou do maturitního ročníku. Rozhodl se tak z toho důvodu, že Daniel už dokončil soukromé obřtínské gymnázium a po prázdninách nastupuje na vysokou školu do Prahy. Jejich vztah má v tuto chvíli probíhat dálkovou formou a Kit se snaží tuto dobu odloučení zkrátit o jeden rok. Kniha nám zpočátku vykresluje idylický náhled na hlavní dvojici, kterou narušuje jen Kitova povinnost se učit na následující zkoušky. Příběh se ale postupně komplikuje tím, že Kit zjistí, že jeho matka si půjčila velkou sumu peněz od známého, který však předal své dlužníky právnícké firmě. Kitova matka si půjčila peníze na pracovní projekt, který hodlá rozjet. Na projekt je vyhlášeno výběrové řízení, které staví Kita a jeho rodinu do nepříjemné pozice. Pokud Kitova matka nedostane tuto pozici, tak nebude schopná zaplatit dluh a dostane se do velkých finančních problémů. Druhým zásadním problémem, který narušuje vztah hlavních hrdinů, je otec Daniela. V knize je vykreslen jako přísný a nekompromisní právník, který klade na svého syna velké nároky. Daniel kvůli otci vede dvojitý život, kdy se přihlásí na dvě vysoké školy. Na právníckou fakultu, podle přání svého otce a na pedagogickou fakultu, která je jeho vlastním přáním. Otcovým požadavkem je také to, aby Daniel nastoupil do jeho firmy na letní praxi. V této fázi je odhalena hlavní zápletka knihy. Daniel totiž zjišťuje, že firma, která má na starost dluh Kitovy matky je právě firma Danielova otce. Daniel se snaží pomoci Kitovi a proto impulsivně zničí důkazy o tomto dluhu. Otec se dozví o jeho jednání a uzavře s ním dohodu, která spočívá v tom, že Kitově matce pomůže v její situaci, když se Daniel přestane s Kitem vídat. Daniel na dohodu přistoupí a v knize následuje dlouhá pasáž, kdy se hlavní hrdinové spolu nevidají. Je nám nabídnut pohled na to, jak mladí dospělí prožívají rozchod a žijí své životy odděleně. V tuto chvíli se příběh zaměřuje především na postavu Daniela, který plní rozkazy svého přísného otce, chodí na dvě vysoké školy a sám se také snaží vyrovnat s rozchodem. Jedním z dalších požadavků otce je, že si Daniel musí najít přítelkyni i když je Daniel homosexuál. Touto přítelkyní se stane Danielova spolupracovnice Magda. Ta se stane Danielovou kamarádkou a jedním z kamarádů, kteří pomůžou Danielovi a Kitovi, aby se k sobě vrátili zpět. Kit sám tyto kamarády označuje za „spiklence“, z čehož pramení i název druhé knihy. Příběh vrcholí ve fázi, kdy Daniel odmítá nadále žít svůj život podle otce, odstěhuje se z domu a začne novou kapitolu, ve které je sám sebou.

Tab. 2: Přehled postav

Postava	Charakteristika postavy	Témata (vázaná na postavu)
Daniel Morgestern	Hlavní postava – 17 let, student Gymnázia Obrtín. Je nadprůměrně inteligentní. Tichý uzavřený samotář. Pochází z bohaté rodiny. Je obětí šikany a má psychické problémy. Tvoří pár s Kitem.	LGBTQ+ tematika, coming out, psychické problémy, šikana, homofobie, komplikované rodinné vztahy, každodenní starosti
Christian Arroyo (přezdívkou Kit)	Hlavní postava – 17 let, student Gymnázia Obrtín. Má veselou kamarádkou povahu a jižanské rysy. Je umělecky založený, rád maluje. Přítel Daniela.	LGBTQ+ tematika, coming out, rasismus, každodenní starosti
Theresa Arroyo	Matka Kita. Je matkou samoživitelkou, původně pochází ze Španělska.	každodenní starosti, finance
Morgestern	Otec Daniela. Vlastní právníckou firmu. Záporná postava v příběhu. Je silně homofobní. Psychicky i fyzicky napadá svého syna.	homofobie, komplikované rodinné vztahy, psychické problémy
Aneta Morgesternová	Matka Daniela. V domácnosti nemá žádné slovo a podřizuje se svému muži. Má sklony k alkoholismu.	komplikované rodinné vztahy
Matěj Gregor	Spolubydlící Kita. Kit je do něj původně zamilovaný. V rámci příběhu ho Matěj zradí.	homofobie
Marek Ziegler	Záporná postava. Kapitán fotbalového týmu na Gymnáziu Ortín. Šikaneje Daniela.	homofobie
Ondřej Majer	Nejlepší kamarád Kita.	-
Magda	Danielova hraná přítelkyně, následně kamarádka obou hlavních postav. Studentka práv, má brigádu v Morgesternově firmě.	psychické problémy, finance
Bára	Kamarádka Kita. Ondřejova přítelkyně.	-
Lucie Zieglerová	Mladší sestra Marka Zieglera. Snaží se napravit rodinnou čest a pomoci vztahu Kita a Daniela.	-
Miky	Další LGBTQ+ postava v příběhu.	LGBTQ+ tematika
Clara, Pert, Naďa, Věrka	Kitova rodina	-

4 Témata v knize

Tato kapitola se bude zabývat hlavními tématy děl Muffin a čaj a Koláčky a spiklenci, kterými jsou LGBTQ+ tematika, komplikované rodinné vztahy, každodenní starosti, psychické problémy a rasismus. Každé z témat bude samostatně zkoumáno a podloženo tvrzeními, které vyplývají z psaného textu knih a doloženo na konkrétních příkladech z děl.

4.1 LGBTQ+ tematika

Obě knihy ze série jsou zařazeny mezi LGBTQ+ romány pro mládež, jak se píše na obálce obou knih. Proto je tematika LGBTQ+ vyznačena jako hlavní a primární. Na hlavní téma, tedy lásku a vztah dvou gayů se vážou další témata s ním spojená. Jsou to témata coming outu a homofobie, která jsou rozebrána podrobněji dále v této bakalářské práci. Jak je již zmíněno, dílo neoplývá přehnanou akcí a zvraty.

4.1.1 Coming out

Coming out se váže k hlavní LGBTQ+ tematice a toto téma doplňuje. Z mnoha vnitřních monologů je hned od začátku jasná orientace hlavních hrdinů. V Danielových pasážích zjišťujeme jeho orientaci tak, že popisuje, že jeho motivace vrátit se zpět do školy má jeden důvod: „*A přesto tenhle důvod zjevně nemínil jen tak opustit jeho mysl. Důvod to byl drobný, s medově zlatou kůží, neslušně dlouhými tmavými vlasy a živými očima v barvě silné kávy.*“³⁰ Jako čtenáři nám postupně dochází, že tímto důvodem je právě Kit a dochází nám Danielova orientace. U Kita sice také nemáme explicitní vyjádření jeho orientace, ale při nahlédnutí do jeho myšlenek je zřejmá zamilovanost do jeho spolubydlicího Matěje, kterou i Kit sám několikrát utvrdí smutkem nad tím, že s Matějem nikdy nebude moct tvořit pár: „*Co na tom záleží, ozval se posměšný hlásek v jeho hlavě. Stejně ho nikdy nebudeš mít.*“³¹ Co se týká coming outu jako takového, tak obě hlavní postavy jej zde popisují. Máme zde pohled Kita, který zmiňuje, že poprvé o své orientaci řekl svému nejlepšímu kamarádu z dětství:

„Ondra byl dokonce úplně první, komu se Kit o prázdninách po prvním ročníku v Obrtíně svěřil s tím, že se mu líbí kluci. Nevěděl, proč si jako prvního vybral Ondru, a ne mámu. Snad proto, že jeho reakce se bál víc. Věděl, že máma ho nezavrhne, ať se stane cokoli, ale s Ondrou si nebyl tak jistý. Pousmál se při vzpomínce, jak seděli pod opuštěnou lanovkou na svahu, který se v zimě měnil

³⁰ ADDAIR, Theo. *Muffin a čaj*. Praha: Yoli, 2018, s. 9. ISBN 978-80-7549-675-1.

³¹ Tamtéž, s. 15.

v jejich oblíbenou sjezdovku, jak upíral pohled na brouka, co lezl v trávě, a s hořícíma ušima ze sebe vykoktal svoje přiznání. Ondra se ho tehdy s vážnou tváří zeptal: Jo? A líbím se ti já? “³²

Kit dále popisuje, že na jeho vztahu s Ondrou se nic nezměnilo a jejich vztah zůstal stejný. U Daniela vidíme naprosto opačnou zkušenost, kde se jeho rodina dozvěděla o tom, že jeho preference je stejné pohlaví, z fotek, které poslal Marek Ziegler jeho otci. Daniel svou nepříjemnou zkušenost popisuje takto:

„Na okamžik zavládlo ticho. ‚A co doma?‘ pobídl ho Kit tiše. Byl přesvědčený, že má docela představu, ale když už jednou začali s tímhle rozhovorem, chtěl to vědět určitě.

„Myslel jsem, že mě otec zabije, a to nemyslím jako nadsázku. Pár dní jsem byl v nemocnici. Lehký otřes mozku, dvě nalomená žebra, ‘odrecitoval odtažitě, jako by četl lékařskou zprávu. “³³

S vnitřním coming outem se naopak setkáváme v sérii pouze u Kita, který v knize Muffin a čaj zmiňuje, že si svou orientaci uvědomil ve strip baru, kam se se spolubydlícím Matějem šli podívat:

„Kit si vzpomněl, jak v téže místnosti seděli s Matějem u stolku, usrkávali levnou whisky koupenou za drahé peníze a předstírali, že jim chutná. Matěj hltal očima tanečnici na pódiu, zatímco Kit pomalu zjišťoval, že ho její komplikovaná gymnastika nezajímá zdaleka tolik, jak by asi měla.

Bylo to v mnoha směrech poučné odpoledne. “³⁴

4.1.2 Agrese vůči LGBTQ+ komunitě (homofobie)

V rámci celého díla je možné pozorovat okolní faktory, které vstupují do vztahu hlavních postav. Jedním z těchto faktorů je agrese vůči homosexuálním párům a zároveň projevy homofobie. Toto téma je v knize implicitně i explicitně podáno a nese ho postava Marka Zieglera, který je na obrtínském gymnáziu fotbalovým kapitánem. Od začátku můžeme vidět, že Daniel s Markem mají společnou minulost, která vede Marka k jeho činům. Autor

³² ADDAIR, Theo. *Koláčky a spiklenci*. Praha: Yoli, 2019, s. 37. ISBN 978-80-7617-328-6.

³³ Tamtéž, s. 22.

³⁴ ADDAIR, Theo. *Muffin a čaj*, s. 167.

zde postupně vykresluje náznaky nějaké události, které se stala o dva roky dříve. Čtenáři se však dostane neuceleného vysvětlení až ke konci první knihy a následného vysvětlení celé situace v knize Koláčky a spiklenci. Zde je popsána situace, která se stala Danielovi v prvním ročníku. Marek Ziegler a jeho kamarádi využili Danielovi naivnosti a touhy se začlenit mezi vrstevníky. Pomocí manipulace ho postupně přinutili k sexuálním úkonům, které nejsou blíže popsány. Tyto úkony následně vyfotili, vyvěsili na nástěnku ve škole a poslali otci Daniela na mail. Daniel následnou událost popisuje takto:

„Někdy mě jenom vyhecovali, několikrát mě opili. Jindy Tomáš prostě předstíral, že to je všechno doopravdy, že mezi námi... něco je a že takhle to dospělí dávají najevo. No a jednoho dne koncem roku vyvěsili dvě nebo tři nejlepší fotky na nástěnku na studijním. Jen tak, pro zábavu. Ten den jsem se naučil spoustu nadávek, které jsem nikdy dřív neslyšel.“³⁵

Z dané situace, která se stala v prvním ročníku, dále vychází spousta narážek, nadávek a pomluv jiných spolužáků z obrtínského gymnázia. Postava Marka se k události několikrát vrací a provádí tak verbální šikanu:

„Nech mě projít,‘ zaopičil se Marek pištivě a dva nebo tři další hlasy se zachechtaly. ‚Nic víc neumíš, Jitřenko? Uměls tu svoji pusou používat líp. Mnohem líp.“³⁶

Svůj negativní postoj k homosexuálům projevuje postava oblíbeného fotbalisty hned od počátku, kdy záměrně slovně útočí na postavu Daniela. Jeho urážky mají formu zesměšňování, zastrahování, nejčastěji přiřazuje ženské atributy a jedná homofobně. Marek často napadá Daniela slovně a před dalšími lidmi:

„Dívky kolem Marka se poslušně rozesmály.

‚Nezáleží mi na tom, čemu věříš,‘ odpověděl Daniel a doufal, že jeho okolí to znělo mnohem sebejistěji než jemu samému. ‚A nyní kdybys mě omluvil.‘

Vytrhl se mu vykročil od nich pryč.

‚Snažíš se zbytečně, Jitřenko! Všichni víme, co seš zač!‘ zahulákal za ním Marek za doprovodu dívčího smíchu.“³⁷

³⁵ ADDAIR, Theo. *Koláčky a spiklenci*, s. 21.

³⁶ ADDAIR, Theo. *Muffin a čaj*, s. 50.

³⁷ Tamtéž, s. 66.

Šikana ze strany Marka nezůstává v průběhu příběhu jen na verbální rovině. Skupina několika chlapců napadá Daniela i fyzicky po vánočním koncertě v Praze, kde jsou žáci bez pedagogického dozoru a mají k takovému činu prostor. Fyzické napadení je samozřejmě spojeno i s několika verbálními urážkami:

„Za rohem ho ti dva přitiskli zády na zed'. Marek přistoupil až k němu.

„Ted' se mi vomluv,‘ zasyčel na něho, ‚a řekni, že ty i tvoje podržtaška jste ubohá hromada svinstva, a nechám tě jít.‘“³⁸

V této situaci zasahuje Kit, který Markovi dá jednu ránu. Hlavní postavy následně odchází do bezpečí a vymění si první polibek.

Postava Marka touží po pomstě za Kitovu ránu a za to že se mu Daniel nepodřídil. Cílem jeho pomsty je hlavně ublížit Danielovi, a proto se dá dohromady s Kitovým spolubydlícím Matějem. Matěj do této doby vystupuje jako kladná postava. Je zde popsán jako dobrý kamarád, do kterého je Kit zamilovaný. Avšak na žádost Marka předstírá zájem o Kita a následně ho políbí. Do této scény vstupuje Daniel a vše si vyloží jako Kitovu zradu. Matěj následně jedná a promlouvá s homofobním podtextem:

„Kit se obrátil na Matěje, bezmocně, zrazeně. Ten se na něj ušklíbl.

„Nic osobního, kámo,‘ trhl rameny. ‚To jenom Marek usoudil, že by Morgenstern potřeboval zase jednou lekci. A to víš, jak kapitán týmu káže...‘

„Jak jsi mohl?!‘

Marek Ziegler, budiž. Ale Matěj? Někdo někde musel stisknout špatný knoflík a pustit špatný film. Tohle se nemohlo dít doopravdy.

Matěj si s výrazem odporu otřel pusou hřbetem ruky.

„Upřímně? S největším sebezapřením.‘“³⁹

Téma homofobie a agrese vůči gayům se ale neobjevuje pouze ze strany Marka a Matěje. Stejně důležitým nositelem tématu je Danielův otec. Z první knihy je patrné, že otec je homofobní a Daniel doma nemůže projevit své pravé já. Avšak v prvním díle postava otce

³⁸ ADDAIR, Theo. *Muffin a čaj*, s. 162.

³⁹ Tamtéž, s. 221.

nehraje závažnou roli a neposouvá příběh dál. Za to v druhém díle se jeho postava dostává do popředí a zdatně komplikuje dějovou linku. Jeho agresivní homofobie se projeví hned několikrát explicitně. Používá vulgarismy a vztekle vyjadřuje své znechucení:

„Místo abys byl pořádný chlap, se radši budeš dál tahat s úchylama? Co je to vůbec zač, tenhle buzerant? No tak, na něco jsem se ptal! To je ten tvůj kamarád z Krkonoš? Ano, nebo ne?!“⁴⁰

Danielův otec se natolik nedokáže vypořádat s faktem, že jeho syn je gay, že ho donutí, aby se s Kitem rozešel: *„Říkal jsem, že tomu svému úchylovi zavoláš a hezky pěkně mu vysvětlíš, ať jde do hajzlu. A jestli ne, tak si buď jistej, že jemu a tý jeho mámě neplatiče dokážu zavařit tak, že se tě sami budou chtít zbavit jak prašiviny. Rozuměls?“⁴¹* a nutí jej k tomu, aby si našel přítelkyni, kterou se později stane Magda, pracovnice v otcově firmě. Magda později hraje velkou roli v Danielově odchodu z domu a je také člověkem, který mu pomůže najít psycholožku. Od Magdy se postupně také dozvídáme, že Danielův otec reaguje homofobně i v běžném životě, a nejen na homosexualitu svého syna:

„Kit je náš kámoš. Chodili spolu, Ondra zamračeně kývl bradou k Danielovi, ‚než tomuhle přeskočilo a poslal ho bez vysvětlení do hajzlu.‘

‚Oni – cože?‘ zarazila se Magda, načež se plácla do čela, až to plesklo, a zaúpěla: ‚Ježíš, no jasně! To jsem ale blbá, že mi to hned nedošlo. Mohlo mě to napadnout, po tom projektu s Robertsem. Chudák náš klient udělal tu chybu,‘ vysvětlila v odpověď na Ondrův zmatený pohled, ‚že loni na jednu schůzku dorazil i se svým přítelem. To jste měli vidět šéfa. Před ním teda nic neřekl, že jo. Ale od té doby, kdykoli o něm mluvil, byl to samej buzerant sem a úchyl tam.‘⁴²

4.2 Komplikované rodinné vztahy

Téma narušených rodinných vztahů se v obou knihách objevuje hned několikrát. Nositelem tohoto tématu je Daniel a jeho rodiče, především jeho otec. Jak už je v předchozí kapitole zmiňováno, otec Daniela je silně homofobní. Zároveň je také ve výchově chladný

⁴⁰ ADDAIR, Theo. *Koláčky a spiklenci*, s. 97.

⁴¹ Tamtéž, s. 99.

⁴² Tamtéž, s. 149.

a klade na syna vysoké nároky. Otec nerespektuje Danielova rozhodnutí a nerespektuje ani jeho osobnost. Nerespektuje ani vlastní ženu, která podle jeho slov má plnit pouze reprezentativní funkci. Matka nedostává žádný prostor k vyjádření a před psychickým i fyzickým týráním svého syna odvrací zrak. Figuruje zde několik náznaků, kdy je vylíčena její nespokojenost a také sklony k alkoholismu. V pasáži, kde Daniel oznamuje jeho odchod z domu, je jasně vidět, jakým způsobem otec s oběma jedná a jaké jeho postavení v rodině:

„... stejně všechno jenom kvůli tomu, jak jsi ho rozmazlovala, ‘ pokračoval zlostně v jedné ze svých litaní, ‘ přestože jsi souhlasila už předem, že naše dítě budeme vychovávat po mém. Tak, aby z něj něco bylo. A vidíš? Tak vidíš, sakra, Aneto? Na moje slova došlo. Jako vždycky! Je to jenom tvoje vina, že z mého syna vyrostl flákač a buzerant. Doufám, že seš aspoň natolik střízlivá, abys byla schopná to pochopit... ‘“⁴³

Daniel sám několikrát vyjadřuje svůj postoj k nefunkční rodině. To, jak se v rodině cítí a cítil ovlivňuje jeho psychiku a vztah s Kitem viz kapitola Psychické zdraví. Nejlépe jde jeho nenávist a úzkost z jeho domova vidět, když si jde s Kitem po maturitě vyzvednout několik věcí z domu, aby se připravil na následující léto:

„Máte to tu fakt moc... ‘ spustil bezmyšlenkovitě, když ho ticho začalo podvědomě rozčilovat.

Daniel ho přerušil: ‘ Neříkej to. ‘

‘ Eh? A co, teda jako proč? Cože? ‘ zakoktal se popleteně a zastavil se.

‘ Neříkej, že je to tu hezké. ‘

‘ A není snad? ‘

‘ Nenávidím tenhle barák! ‘ vyhrkl Daniel tak zprudka, až se Kit zarazil. A Daniel sám nejspíš taky, protože se ošil a sklopil oči k naleštěné podlaze. ‘ Prostě to tu nemám rád. Vůbec. ‘“⁴⁴

O chladných nefunkčních vztazích vypovídá také vzájemný nezájem členů rodiny:

‘ Dorazil jsem v pořádku. Pokud se stane něco významného, napíšu. Daniel

⁴³ ADDAIR, Theo. *Koláčky a spiklenci*, s. 260.

⁴⁴ Tamtéž, s. 13-14.

*Pochyboval, že by se jeho matce zdály významnými tytéž věci jako jemu.
Nejbližší další zpráva se bude týkat pololetního vysvědčení.* ⁴⁵

Daniel se nezajímá o své rodiče a oni se nezajímají o něj, kromě jeho studijních výsledků. Není zvyklý na zájem druhé osoby a není zvyklý druhé osobě věřit. Tento postoj se staví do protikladu s Kitovým rodinným zázemím, kdy Kit pochází z neúplné rodiny (chybí postava Kitova otce), ale jeho emoční potřeby jsou naplněny skrz matku. Daniel své emoční ani psychologické potřeby naplněny nemá, a to se na něm odráží.

4.3 Každodenní starosti

V románech jsou vedle závažných témat i témata každodenního života teenagerů. Hlavní i vedlejší postavy řeší klasické problémy spadající do jejich věkové kategorie. Obě hlavní postavy chodí na gymnázium, takže se zde často setkáváme s jejich studijními problémy. Kit přeskakuje třetí ročník, aby se dostal do maturitního ročníku. Jeho povinností je se naučit učivo třetího ročníku a složit zkoušku. Postavy následně probírají výběr vysoké školy, přijímací zkoušky a budoucí povolání.

Dalším tématem, které je zařazeno pod každodenní starosti jsou finanční problémy. Kitova matka Theresa si vezme půjčku na svůj nový projekt. Půjčka je předána do rukou Danielova otce a Theresa se tak dostává do finanční tísně. Finanční problémy jsou zde popsány velmi realisticky. To, jak postavy tento problém řeší a jaké myšlenky je napadají se dají aplikovat i do reálného života. Příkladem může být Kitova snaha si najít brigádu nebo úvahy nad tím, jestli je nějaký předmět, který by se dal prodat. Zároveň finanční problémy má i postava Magdy. Ta si původně nechává platit za to, že předstírá vztah s Danielem. Magda lže o svém životním stylu a jeví se jako vypočítavá, ale později se ukáže, že penězi neoplývá, a proto využila příležitosti a nechala si platit za předstíraný vztah.

4.4 Psychické problémy

Druhým nejzávažnějším tématem, které se v sérii objevuje, je téma psychických problémů. Je to zároveň téma, které se zde po LGBTQ+ tematice a homofobii objevuje nejčastěji. Theo Addair popisuje téma psychického zdraví a nemoci velmi podrobně. Zajímá

⁴⁵ ADDAIR, Theo. *Muffin a čaj*, s. 8.

se o to, jak takový člověk přemýšlí, jak se chová a co prožívá. Také zde popisuje, jak je možné takovýto problém řešit a kde hledat pomoc.

Nositelům tohoto tématu je postava Daniela, která se v obou knihách potýká s formou úzkosti a záchvatu paniky. Jako čtenáři se nám nedostane přesné diagnózy, ani vysvětlení Danielových problémů. Avšak co se nám jako čtenáři dostává jsou Danielovy vnitřní monology, ve kterých můžeme sledovat jeho trápení a vnitřní nevyrovnanost. Tento vnitřní stav se dá nejlépe demonstrovat na situaci, kdy se Daniel snaží poprvé oslovit Kita na školních pozemcích:

„Pomalů cítit, jak mu žaludek začínají svírat důvěrně známé ledové prsty. V tuto nejméně vhodnou příležitost, pomyslel si zděšeně a panika se začala roztáčet v narůstající spirále jako tornádo, krmila sama sebe a exponenciálně sílila. Ne, ne, ne. Teď ne. Dokáže to. Dokáže...

„Nedokážu to, ‘ vypravil ze sebe skrz sevřené zuby. ‘‘⁴⁶

Daniel se v této ukázce snaží oslovit člověka, který se mu líbí a snaží se navázat přímý kontakt. Víme, že v minulosti několikrát Kita sledoval, ale teď poprvé dochází k situaci, kdy proti němu stojí tváří v tvář a chystá se ho oslovit. Jak je z úryvku patrné, tak se mu to nepodaří, kvůli vnitřní nepohodě a úzkostnému strachu. Daniel utíká ze školních pozemků do svého pokoje. Špatné psychické zdraví a nezdravý vnitřní narativ lze vidět také na následných myšlenkách, které Daniel má po příchodu do vlastního pokoje:

„Cítil se bezmocně, nenáviděl svůj život, nenáviděl Marka Zieglera, nenáviděl svoje rodiče.

A ze všeho nejvíce nenáviděl svou slabost a neschopnost. ‘‘⁴⁷

V těchto myšlenkách se odráží Danielovo malé sebevědomí a nenávisť k sobě samému. Jeho stav je především založený na smutném dětství, které si prožil ve „sterilním“ prostředí, kdy se mu nedostávalo lásky ze strany otce viz kapitola Komplikované rodinné vztahy. Druhým faktorem, který vystavěl Danielovu smutnou a uzavřenou osobnost je šikana spojená s homofobií ze strany postavy Marka Zieglera. Toto tvrzení potvrzuje vnitřní monolog Daniela

⁴⁶ ADDAIR, Theo. *Muffin a čaj*, s. 33.

⁴⁷ Tamtéž, s. 34.

v druhém díle série, kdy s Kitem řeší, proč se bojí zahájit svůj sexuální život a jaké myšlenky mu v tom brání:

„Daniel nemohl tvrdit, že by na podobné věci nemyslel. Dokonce často. Jenomže po pár minutách se jeho myšlenky vždycky všelijak pokroutily a začaly do nich pronikat... věci. Odporné věci. Jako smích, vulgární posměšky, ponižování a jéžiš, Jitřenko, snad sis nemyslel, že to je doopravdy? No to je fakt nechutný. Jestlipak tvůj táta ví, co má doma za hnus? Jako kouřem nasáklé závěsy a koberec v barvě slonové kosti a můj syn, a taková zvrácenost?! Ještě jednou, a zabiju tě!“⁴⁸

Avšak co se týká tohoto tématu, tak se v příběhu pouze nevyskytuje, ale autor pracuje i s tím, jak následný problém postupně vyřešit. V knize Muffin a čaj pomáhá Danielovi postava Kita, protože jak Daniel sám tvrdí, tak je to první člověk v jeho životě, který to s ním myslí vážně a má tendenci mu pomoci. Kit s ním mluví o jeho problémech i když Daniel z počátku není schopný sdílet své myšlenky. Daniel se zmiňuje, že si za ta léta utrpení vybudoval „hradby“, které není jednoduché zbořit. Tímto je obrazně řečeno to, že Daniel není schopný důvěřovat lidem a nemůže se nikomu jednoduše otevřít. Kit je vykreslen jako empatická a upovídaná osoba, která má velké sociální citění. Jeho rodina je také popsána jako milující a komunikující o vnitřních pocitech. Se stejným vzorcem přistupuje Kit k Danielovi. Snaží se mu pomoci jak slovy, tak doteky:

„Aniž by si to uvědomil, sevřel ruce do pěstí a pokoušel se zahnat obrazy, které mu jeho mysl tak nápomocně kreslila před zavřenýma očima. Cítil, jak se věci začínají vymykat kontrole, a jako vždy ho to vyděsilo.

Najednou jednu z jeho zatnutých rukou přiklopila menší dlaň.

„Ššš, to nic. Nevím, na co myslíš, ale když mi to řekneš, tak spolu na něco přijdem.“⁴⁹

V této ukázce jde vidět, jak Kit s Danielem komunikuje a snaží se mu pomoci. Do jisté míry se mu to podaří.

V druhém díle Koláčky a spiklenci se téma psychického zdraví Daniela dostává do popředí. Z počátku vztah dvou mladých chlapců funguje. Časem se ale do jejich vztahu

⁴⁸ ADDAIR, Theo. *Koláčky a spiklenci*, s. 42-43.

⁴⁹ ADDAIR, Theo. *Muffin a čaj*, s. 134.

dostávají faktory zvenčí, ale také Danielova úzkost a přesvědčení, že není dostatečně dobrý. Jedním z Danielových problémů je i sexuální oblast. Vzhledem k šikaně a homofobii, která ho zasáhla na nejcitlivějších místech, má velký strach z veškeré intimity:

„,Chtěl bych navrhnout jedno... pravidlo,‘ pronesl Daniel tiše. Kit vzhlédl, ale Daniel uhnul pohledem do bezpečí barevných vzorů na přikrývce.

„Pravidlo?‘ pobídl ho Kit, když se sám k pokračování neměl.

„Jestli tu máme spát... společně,‘ Daniel polkl, zhluboka se nadechl a na jeden výdech ze sebe vysypal zbytek: ‚tak tohle bude místo na spaní. Jenom na spaní.‘“⁵⁰

O svém strachu mluví s Kitem, který situaci chápe, ale i tak ze strany Daniela je vidět hned několik úzkostných myšlenek, kde je přesvědčený, že ho Kit kvůli absenci sexu opustí.

Postupem příběhu se Daniel dostává na pomyslné dno. Jeho otec ho donutí chodit na práva „,Ehm. Ty chceš chodit na dvě vejšky?‘ ,Nechci,‘ ušklíbl se. ‚Ale teď jsi říkal...‘ ,Však já vím,‘ povzdechl si. ‚Jenom zatím nějak nemám odvalu přiznat rodičům, že mě práva nezajímají.‘“⁵¹, pracovat v jeho firmě a také ho přinutí rozejít se s Kitem. Daniel je vyčerpaný jak psychicky, tak fyzicky. Všechny tyto události vedou k tomu, že Daniel už nemůže dál a za pomoci přátel svou situaci řeší. V této situaci se Daniel odstěhuje z domu, najde si podnájem a napravuje svůj vztah s Kitem. Theo Addair do příběhu zakomponoval i téma psychologické pomoci, kdy hlavní postava navštěvuje psycholožku a vykresluje pocity z této návštěvy:

„,Tak co? Jak to šlo?‘

„Hrozně.‘

„Proč? Co se stalo? Byla nějak protivná, nebo něco? Anča ji fakt vychvalovala, ale klidně můžem zkusit někoho jinýho...‘

„Ale ne,‘ zarazil ji, ‚podle mě to šlo tak, jak... to asi má chodit. Jenom je vážně nepříjemné o všem mluvit.‘ Hezká formulace, ušklíbla se nesnesitelná část. Zkus rovnou říct, že je to asi tak příjemné jako nechat se stahovat z kůže. ‚Vytahovat

⁵⁰ ADDAIR, Theo. *Koláčky a spiklenci*, s. 18.

⁵¹ Tamtéž, s. 36.

věci, ke kterým bych se nejradši nevracel. Najednou jsou zase... tak nějak skutečnější.“⁵²

V knize je návštěva psychologa ještě několikrát zmíněna. Daniel popisuje, jak provádí dechovou techniku, kterou mu jeho psycholožka doporučila. V knize ji přímo použil, po oznámení odchodu z domova. Daniel se postupně uzdravuje, pro okolí působí šťastněji a o jeho spokojenosti svědčí také změna vnitřního narativu:

*„No tak... nebylo už těch strachů dost? zeptala se ta racionální část, a výjimečně zněla opravdu mile.“*⁵³

4.5 Rasismus

Téma rasismu se v knize objevuje velmi zřídka, ale je zde hned několik pasáží, které vykazují rasistický podtext. Nositelem tohoto tématu je postava Kita. Kitova rodina pochází ze Španělska a on sám vykazuje španělské rysy. Má tmavou pleť, černé vlasy i černé oči. Také jeho osobnost je živelná a stereotypně jižanská. Některé postavy považují Kita za Roma a nad touto informací uvažují s rasistickým podtextem.

První situace, kde je explicitně popsáno rasistické chování, je situace, kdy se Kit a Daniel přátelí veřejně a ostatní studenti Gymnázia Obrtín tuto skutečnost urážlivě komentují. Mezi homofobními narážkami se objevují i urážky tohoto typu:

*„,Však to cikáně sem nepatří o nic víc. Nejspíš tu je díky kvótám nebo něco na ten způsob.“*⁵⁴

Druhá situace je z knihy Koláčky a spiklenci a Kit zde vzpomíná na událost ze svého dětství, kde rasistický postoj vyjádřila učitelka základní školy:

*„Jejich učitelka na delší dobu onemocněla a na zástup dostali kantorku, kterou povolali z důchodu a která udělala tu chybu, že před třídou až příliš upřímně ventilovala svoje názory na černovlasé, černoooké a hodně opálené děti, na jejich inteligenci a vyhlídky do budoucna.“*⁵⁵

⁵² ADDAIR, Theo. *Koláčky a spiklenci*, s. 199.

⁵³ Tamtéž, s. 232.

⁵⁴ ADDAIR, Theo. *Muffin a čaj*, s. 138.

⁵⁵ ADDAIR, Theo. *Koláčky a spiklenci*, s. 243.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat díla Muffin a čaj a Kolácci a spiklenci od autora Thea Addaira a vyhledat současná témata, která se v knize objevují.

V teoretické části se práce věnuje pojmu literatura pro děti a mládež. U literatury pro děti i u young adult byla sepsána historie těchto pojmů, a také proměna jejich témat v čase. Tyto dva pojmy jsou v práci vyjasněny a je zde popsáno, co se jimi rozumí. Dále je zde vysvětlena současná situace literatury pro děti a mládež v České republice. Tedy která nakladatelství se věnují vydávání knih, ocenění, která se knihám udělují a jak funguje propagace mezi čtenáře. Následně je zde vymezen pojem young adult. Pojmu young adult je věnována zvýšená pozornost, protože díla, která jsou rozebírána právě v praktické části, spadají do tohoto žánru. Po vymezení pojmu a jeho historii se práce zaměřuje na obecné náležitosti vytváření knih pro mladé dospělé a výběr témat. Nejdůležitější témata, která autoři v současnosti ve svých knihách nejvíce používají jsou následně podrobněji sepsána a ke každému tématu je přiřazen příklad bestsellerové knihy právě s tímto tématem.

V praktické části byla provedena podrobná analýza obou děl. Analýza spočívala ve čtení textu a vyhledávání aktuálních témat a v následném druhém čtení, kde byly vyhledávány konkrétní pasáže, které odpovídaly předem stanoveným tématům. V práci byla také podrobně sepsána dějová linka obou knih, pro lepší orientaci a časové zařazení vybraných pasáží. Dále je zde zpracována přehledová tabulka postav, v které je zároveň sepsáno, jaká postava je nositelem stanovených témat. V této tabulce je rovněž zodpovězena výzkumná otázka, zda se nositelé témat v rámci série promění. Tabulka ukazuje, že v knihách zůstávají nositelé témat stejní. V rámci série se přidávají pouze některá méně důležitá podtémata.

Prvním tématem, které je v práci zkoumáno, je téma coming outu. V práci bylo zjištěno, že autor s coming outem pracuje. Je zde zmíněn coming out jako takový, ale i coming out vnitřní. Dalším tématem je téma homofobie, které je v dílech hojně zastoupeno a nese velkou část děje. Stejně tomu tak je i u tématu psychických problémů, které je zároveň druhým nejvíce zmiňovaným tématem v knize hned po LGBTQ+ tematice. Motivy, které se v knize vyskytují, ale nejsou tak hojně zastoupeny, jsou komplikované rodinné vztahy a rasismus. Posledním velkým a obecným tématem jsou každodenní starosti, které provází obě knihy ze série.

Použitá literatura a internetové zdroje

ADDAIR, Theo. *Koláčky a spiklenci*. Praha: Yoli, 2019, 280 s. ISBN 978-80-7617-328-6.

ADDAIR, Theo. *Muffin a čaj*. Praha: Yoli, 2018, 272 s. ISBN 978-80-7549-675-1.

ADDAIR, Theo. Proč spisovatel Theo Addair podporuje poradnu? Protože její služby sám využil. *Sbarvouven.cz*. [online]. 2014 [cit. 2024-03-06]. Dostupné z: <https://www.sbarvouven.cz/clanky/proc-spisovatel-theo-addair-podporuje-poradnu-protoze-jeji-sluzby-sam-vyuzil/>.

CART, Michael. *Young Adult Literature, Fourth Edition: From Romance to Realism* [online]. 4. American Library Association, 2022, s. 59-63 [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=MM6vEAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>.

COATS, Karen. Young Adult Literature: Growing Up, In Theory. In: *Handbook of Research on Children's and Young Adult Literature*. Routledge, 2010, s. 315-329. ISBN 978-0-415-96505-7.

ČEŇKOVÁ, Jana. Česká literatura pro děti a mládež ve druhém desetiletí 21. století (1. díl). *CzechLit*. [online]. 2019 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: <https://www.czechlit.cz/cz/feature/ceska-literatura-pro-deti-a-mladez-ve-druhem-desetileti-1-dil/>.

ČEŇKOVÁ, Jana. *Vývoj literatury pro děti a mládež a její žánrové struktury*. Praha: Portál, 2006, 171 s. ISBN 80-7367-095-X.

ČERVENKOVÁ, Michaela. *Počítám s tebou*. Praha: Yoli, 2022, 221 s. ISBN 978-80-242-7894-0.

GREEN, John. *Jedna želva za druhou*. Praha: Yoli, 2018, 230 s. ISBN 978-80-7549-740-6.

HARRISON, Wayne a Bec EHLERS. What is Young Adult Literature? || Definition and Examples. *Oregon State University*. [online]. 2024 [cit. 2024-06-14]. Dostupné z: <https://liberalarts.oregonstate.edu/wlf/what-young-adult-literature-definition-and-examples>.

HumbookFest. *Humbook*. [online]. [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: <https://www.humbook.cz/projekt/humbookfest/>.

HUNT, Peter a Sheila G. Bannister, RAY. *International companion encyclopedia of children's literature*. London: Routledge, 1996. ISBN 0-415-08856-9.

NIVEN, Jennifer. *Všechny malé zázraky*. Praha: Yoli, 2015, 359 s. ISBN 978-80-87543-74-0.

O nás. *Albatros*. [online]. [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://www.albatros.cz/c/o-nas/>.

O nás. *CooBoo*. [online]. [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://www.cooboo.cz/c/o-nas/>.

O nás. *Fragment*. [online]. [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://www.fragment.cz/c/o-nas/>.

OSEMAN, Alice. *Bez lásky*. Praha: CooBoo, 2022, 413 s. ISBN 978-80-7661-642-4.

OSEMAN, Alice. *Srdcerváči*. Praha: CooBoo, 2019, 288 s. ISBN 978-80-7544-825-5.

OWENS, Valerie. The Girl Body at Large: Examining Fat Representation in Young Adult Literature. *Graduate Review* [online]. 2021, **1**(1), článek 14, s. 142-152 [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://openspaces.unk.edu/grad-review/vol1/iss1/14>.

ROWELL, Rainbow. *Eleanor & Park*. Praha: Yoli, 2014, 325 s. ISBN 978-80-87543-26-9.

SALE, Brittany. Thematic Analysis of Social Issues in Ten Young Adult Novels. *Journal of Applied and Educational Research* [online]. 2019, **2**(1), s. 25-33 [cit. 2024-06-16]. Dostupné z: <https://doi.org/10.58809/KPIS6387>.

VANDERSTAAY, Steven. Young-Adult Literature: A Writer Strikes the Genre. *The English Journal* [online]. 1992, **81**(4), s. 48-52 [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://doi.org/10.2307/819930>.

Yoli. [online]. [cit. 2024-06-15]. Dostupné z: <https://www.yoli.cz/>.

Young Adult Literature. What is Young Adult Literature? *Southern Connecticut State University*. [online]. 2022 [cit. 2024-05-18]. Dostupné z: <https://libguides.southernct.edu/youngadulthoodliterature>.

Anotace

Jméno a příjmení:	Klára Zůbková
Katedra:	Katedra českého jazyka a literatury
Vedoucí práce:	Mgr. Milan Mašát, Ph.D., MBA
Rok obhajoby:	2024

Název práce:	Aktuální témata v literatuře pro děti a mládež na příkladu děl Muffin a čaj a Koláčky a spiklenci
Název v angličtině:	Current Topics in Literature for Children and Young Adults on the Example of the Works Muffin and Tea and Cakes and Conspirators
Zvolený typ práce:	Bakalářská práce
Anotace práce:	Práce se zabývá aktuálními tématy v literatuře pro děti a mládež a podrobnou analýzou děl Muffin a čaj a Koláčky a spiklenci od českého autora Thea Addaira. V teoretické části se práce zabývá vymezením pojmu literatura pro děti a mládež a pojmu young adult literatury. Dále práce sumarizuje témata používaná současnými autory. Praktická část je postavena na analýze textů obou knih a následném přiřazování nalezených úryvků ke konkrétním tématům.
Klíčová slova:	série Muffin a čaj, Theo Addair, literatura pro děti a mládež, young adult, LGBTQ+ román
Anotace v angličtině:	The thesis deals with current topics in literature for children and young adults and the detailed analysis of the books Muffin and Tea and Cakes and Conspirators by Czech author Theo Addair. In the theoretical part the thesis deals with the definition of the concept of literature for children and juvenile and the concept of young adult literature. It further summarizes the topics used by contemporary authors. The practical part is based on the analysis of the texts of both books and the following matching of the found passages to the specific topics.
Klíčová slova v angličtině:	series Muffin and Tea, Theo Addair, literature for children and young adult, young adults, LGBTQ+ novel
Přílohy vázané v práci:	0
Rozsah práce:	33 stran
Jazyk práce:	Český jazyk